

Factsheet Pesten op school

Resultaten Veiligheidsmonitor 2018

Resultaten P(S)O

In 2018 hebben, in vergelijking met 2016, evenveel leerlingen aangegeven slachtoffer te zijn van pesten (10%). Tussen 2014 en 2016 was er sprake van een daling (van 14% naar 11%), en die daling is vervolgens gestabiliseerd in 2018, zie Tabel 1.

Wanneer er gekeken wordt naar de wijze waarop leerlingen gepest worden, dan zijn er kleine verschillen tussen 2018 en de eerdere jaren. Zowel in 2018 als in de jaren daarvoor worden leerlingen voornamelijk persoonlijk gepest (2018: 66%, 2016: 66%, 2014: 70%). Leerlingen worden in 2018 minder vaak gepest op een andere wijze dan in de antwoordopties beschreven is, 31% versus 39% (2016) en 34% (2014). Net als in voorgaande jaren komt cyberpesten veel minder vaak voor dan de hiervoor genoemde manieren van pesten (over de jaren heen tussen de 6% en 8%).

Meisjes geven minder vaak aan gepest te worden dan jongens (9% versus 11%). Ten opzichte van 2016 is het aandeel jongens dat gepest wordt stabiel gebleven. Het aandeel gepeste meisjes neemt in 2018 verder af, van 14% in 2014, naar 10% in 2016 en 9% in 2018.

Resultaten V(S)O

Tussen 2014 en 2016 was een daling te zien in het aandeel leerlingen dat slachtoffer was van pesten en deze daling zet zich in 2018 voort, zie Tabel 2. Van de leerlingen geeft, in 2018, 5% aan gepest te zijn, ten opzichte van 11% in 2014 en 8% in 2016. Omdat er sprake is van drie meetmomenten waartussen een daling te zien is in het percentage leerlingen dat gepest wordt, kunnen we hier spreken van een significante trend.

Ook in het VO is er tussen de jaren weinig verschil wat betreft de manier waarop leerlingen gepest worden. In alle drie de jaren komt persoonlijk pesten het vaakst voor. In meer dan 45% van de gevallen gebeurt pesten persoonlijk, volgens de leerlingen die er slachtoffer van zijn. Daarna volgen cyberpesten, met 19-21%, en pesten op een andere manier dan in de antwoordopties beschreven staat (24%). Pesten via telefoongesprekken komt bovendien door de jaren heen ook regelmatig voor, het percentage hiervoor ligt tussen de 13% en 15%.

Er is geen verschil in hoe vaak jongens en meisjes in 2018 aangeven gepest te zijn. Bij beide groepen geven in 2018 (jongens en meisjes: 5%) minder leerlingen aan slachtoffer te zijn geweest van pesten dan in de voorgaande jaren (jongens: 7% - 11%, meisjes: 8% - 11%).

Resultaten VSO/PRO

In 2018 is een nieuwe vragenlijst ontwikkeld voor leerlingen die praktijkonderwijs volgen of op de lagere niveaus van het VSO zitten. In deze vragenlijst werden dezelfde onderwerpen uitgevraagd als in het de reguliere V(S)O vragenlijst, maar dan op een vereenvoudigde manier. In het VSO/PRO geeft 13%¹ van de leerlingen aan gepest te worden op school. Er is geen significant verschil in hoe vaak jongens (12%) en meisjes (15%) aangeven gepest te zijn.

¹ Dit percentage komt overeen met VSO leerlingen die de reguliere V(S)O vragenlijst hebben ingevuld.

Tabellen

Tabel 1 - Vergelijking in pesten tussen 2014, 2016 en 2018 p(s)o

Analysejaar	2014		2016		2018	
	(%)	sig	(%)	sig	(%)	sig
<i>Slachtoffer - 1 x per maand of vaker</i>						
Pesten	14,0	a	10,6	b	10,0	b
<i>Gepest worden op school</i>						
(Bijna) nooit	86,0	a	89,4	b	90,0	b
Soms	10,2	a	7,8	b	6,9	c
Wekelijks / dagelijks	3,8	a	2,7	b	3,1	a
<i>Wijze van gepest worden (vaak/altijd)</i>						
Persoonlijk	69,7	a	65,8	a	66,2	a
Via telefoongesprekken	2,0	a	3,5	a	3,1	a
Via briefjes	5,7	a	4,1	a	3,1	b
Via berichten of plaatjes op internet of telefoon (bv. Whatsapp, Facebook of e-mail)	5,7	a	7,2	a	7,8	a
Anders	34,2	a	38,6	a	31,4	b

N.B. Wanneer bij de jaren onder sig dezelfde letter staat, dan is er **geen** significant verschil in de score tussen de jaren. Wanneer bij de jaren onder sig een andere letter staat, dan is er **wel** een significant verschil in de score tussen de jaren ($p < .01$).

Tabel 2 - Vergelijking in pesten tussen 2014, 2016 en 2018 v(s)o

Analysejaar	2014		2016		2018	
	(%)	sig	(%)	sig	(%)	sig
<i>Slachtoffer - 1 x per maand of vaker</i>						
Pesten	11,2	a	7,9	b	5,0	c
<i>Gepest worden op school</i>						
(Bijna) nooit	88,8	a	92,1	b	95,0	c
Soms	3,6	a	2,7	b	1,8	c
Wekelijks / dagelijks	7,6	a	5,1	b	3,2	c
<i>Wijze van gepest worden (vaak/altijd)</i>						
Persoonlijk	43,9	a	45,0	a	47,2	a
Via telefoongesprekken	13,1	a	13,3	a	14,9	a
Via briefjes	11,1	a	8,5	a	6,4	b
Via berichten of plaatjes op internet of telefoon (bv. Whatsapp, Facebook of e-mail)	21,2	a	19,2	a	20,2	a
Anders	23,7	a	23,7	a	23,7	a

N.B. Wanneer bij de jaren onder sig dezelfde letter staat, dan is er **geen** significant verschil in de score tussen de jaren. Wanneer bij de jaren onder sig een andere letter staat, dan is er **wel** een significant verschil in de score tussen de jaren ($p < .01$).

Tabel 3. Vergelijking in pesten tussen 2014, 2016 en 2018 en geslacht p(s)o

Analysejaar	2014				2016				2018			
	Jongen		Meisje		Jongen		Meisje		Jongen		Meisje	
	%	sig	%	sig	%	sig	%	sig	%	sig	%	sig
<i>Slachtoffer - soms of vaker</i>												
<i>Pesten op school (%)</i>	13,5	a	14,3	a	10,8	b	10,0	b	10,7	b	9,3	c
<i>Gepest worden op school</i>												
<i>(bijna) nooit (%)</i>	86,5	a	85,7	a	89,2	b	90,0	b	89,3	b	90,7	c
<i>soms (%)</i>	9,9	a	10,4	a	8,0	b	7,5	b	7,2	b	6,6	c
<i>wekelijks / dagelijks (%)</i>	3,6	a	3,9	a	2,8	b	2,6	b	3,5	a	2,7	b

Tabel 4. Vergelijking in pesten tussen 2014, 2016 en 2018 en geslacht v(s)o

Analysejaar	2014				2016				2018			
	jongen		meisje		jongen		meisje		jongen		meisje	
	%	sig	%	sig	%	sig	%	sig	%	sig	%	sig
<i>Slachtoffer - soms of vaker</i>												
<i>Pesten op school (%)</i>	10,5	a	10,8	a	7,1	b	8,0	c	5,0	d	5,0	d
<i>Gepest worden op school</i>	3,3	a	3,7	a	2,4	b	2,9	c	1,8	d	1,7	d
<i>(bijna) nooit (%)</i>	7,2	a	7,1	a	4,7	b	5,1	b	3,3	c	3,2	c
<i>soms (%)</i>												
<i>wekelijks / dagelijks (%)</i>	9,4	a	4,7	b	5,0	b	3,0	c	2,4	c	1,3	d

Tabel 4.4b - Slachtofferschap pesten naar geslacht leerlingen vso/pro

Analysejaar	2018			
	jongen		meisje	
	%	sig	%	sig
<i>Slachtoffer - soms of vaker</i>				
<i>Pesten op school (%)</i>	12,1	a	14,7	a
<i>Gepest worden op school</i>				
<i>(bijna) nooit (%)</i>	87,9	a	85,3	a
<i>soms (%)</i>	7,2	a	9,2	a
<i>wekelijks / dagelijks (%)</i>	4,9	a	5,6	a

Metadata

Totaal aantal leerlingen P(S)O:	9.371
Totaal aantal leerlingen V(S)O:	10.493
Totaal aantal leerlingen VSO/PRO:	2.550